

Joulukuukausi

Alb. Gebhard
1900

ABFT

Toimittanut Kansanopettajain osakeyhtiö "Valistus" Joulukuksi 1900 * * * * *

* * * * * Maksaa 28 sivuisena 2 lahjalitteen kera 50 p., 16 sivuisena 25 p. ja 12 sivuisena 1 lahjalitteen kera 25 p.

Lapset ja Joulukuusi.

LAPSET:

Nyt siis ollaan metsässä,
Tuolla, tuoll' on kuusi!
Vanha tuttu ystävä,
Mutta aina uusi!

KUUSI:

Terve, terve lapseset!
Joko nyt on Joulukuusi?
Terve tytöt, poikaset!
Joko loppui koulu?

MITÄ ENKELISISARUKSET TEKIVÄT JOULUYÖNÄ.

OLI kaksi enkelisisarusta. Sanon heitä sisaruksiksi, sillä niin olivat he toistensa näköiset.

Pieniä he olivat, niin pieniä kuin pienet koulutyöt tai pojat. Nimitämme heitä iso sisar ja pikku sisar, sillä toinen oli pienempi. Pikkusisar varsinkin oli pieni ja hento, niin hento, että kun istuivat ylhäällä pilven reunalla tähtien keskellä, ja kun tuuli puhalteli, nojautui hän isomman sisaren olkaa vastaan tukea hakien. Silloin *isosisar pujotti pikkusisaren siipien alitse* kätensä ja suojelevasti tuki hentoa sisartaan. Siinä, ison sisaren käden nojassa, pää olkaan nojautuneena oli pikku sisaren niin hyvä olla. Hennot olivat heidän siipensäkin. Ne olivat kuin kevyet, valkoiset pilven hattarat, jotka keväisin kauniisti leijailivat korkealla ilmassa. Ja heidän silmänsä sädehtivät kirkkaina, niin kirkkaina, kuin ainoastaan enkelien silmät saattavat sädehtyä.

Kun he nojasivat toisiinsa ja nuoremman sisaren vaalean keltaset kiharat yhtyivät ison sisaren tummemman keltasiin kihariin, niin ei mikään kulta loista kauniimmin kuin noiden kahden enkelipään yhtyneet kiharat loistivat, tähtien niitä lempeästi valaistessa. Puku heillä oli valkoinen, niin valkoinen kuin lumi kirkkaimmalla kuutamolla.

He olivat niitä enkeleitä, jotka Kaikkivaltiaan kaitsevana silmänä seuraavat ihmislasten elämää maan päällä. Pilven hattaralla, aivan linnunradan tähtien keskellä he istuivat maata katsellen. Kun näkivät maan päällä jonkun hyvän lapsen tietämättänsä kulkevan vaaraa kohti, he lentää liitelivät alas ja ohjasivat lasta vaarojen ohitse. Lapsi ei heitä kuitenkaan nähnyt, luuli siipien suhinaa vaan tuulen henkäykseksi.

Kun he näkivät maan lapsissa jotakin hyvää ja Jumalalle mieluista, liikkuvat he hattaralla kevyesti ja iloisesti sekä kuiskailivat ylistys- ja kiitossanoja hyvälle, rakkaalle Jumalalle. Mutta kun näkivät maassa pahaa, silloin he puristautuivat lujasti toisiinsa ikäänkuin peläten, että paha heidätkin vielä pil-

ven päältä löytäisi. Kyneleet vierivät silloin heidän silmistänsä linnunradan tähdistöön ja muuttuivat siellä uusiksi tähdiksi.

Oli joululta tulossa. Enkelisisarukset istuivat taaskin vierettäin linnunradan tähdistössä ja hiljalleen hyräilivät enkeli äänillään: „Kunnia Jumalalle korkeudessa, maassa rauha ja ihmisille mielisuosio“. He tiesivät tuota ylistysvirttä kohta veisattavan niin taivaassa kuin maassa, suuren rakkauden työn muistoksi. Enkelien suuressa kuorossa olivat he jo monena jouluna sitä laulaneet „Karitsalle, joka istuimella istuu“. Tietäessään, että pian taas pääsevät veisaamaan ylistysvirttä toisten enkelien kanssa, riemuitsivat sisarukset siitä yhtä paljon kuin maan lapset riemuitsivat lähenevästä joulusta. — — —

„Kuulehan! Kuuletko sinä mitään?“ kysyi pikku sisar yhtäkkiä. „Minä kuulen suhinaa, huokailua tuolta alhaalta. Lieneekö se rukousta?“

Isompi sisar rupesi kuuntelemaan. Nyt kuulivat he huokauksia, jotka aika ajoittaisin voimakkaina kuin kosken kohahdukset kohosivat kohti korkeutta. Niiden lomasta kuului hentoa, harrasta kuisketta, kuin suhinaa haavistosta vienon kesätuulen puhallella.

„Huokausta, rukousta se on“, sanoi isompi sisar. „Maan lapsilla on ahdistus. Lasten hennot, hartaat rukoukset yhtyvät vanhempien voimakkaampiin, siitä se vaihteleva kohina, jota kuulemme.“

Enkelit kuulostivat vielä mistä päin maasta rukoukset tulivat. — Nyt kuu-

livat he rukoushuokauksia kaukaa, maan eteläosasta, Afrikan mantereelta. Niihin yhtyi maan keskiosissa asuvien äänet.

Ja, kun enkelit kääntyivät pohjoiseen päin, kuului huokauksia ja rukoilevia ääniä sieltäkin. Sielläkin oli ahdistusta ja avun tarvetta.

Niin etelästä kuin pohjoisestakin tulevissa rukouksissa luulivat enkelit eroittavansa sanat: „Jumala, Isä taivaassa! Anna meille armollinen tukesi, ettemme ekyisi emmekä lankeaisi. Herra! Sinä heikkojen turva. Varjele meitä „vaaroihin sortumasta!“

Enkelisisarusten sydämmet sykkäilivät rukouksia kuunnellessa. He tahtoivat antaa apua maan lapsille. Ottaen toisiansa kädestä, he liitelivät ylemmäksi avaruudessa, Kaikkivaltiaan istuimen eteen, laskeutuivat polvilleen ja kantoivat maan lasten rukouksen Jumalan jalkojen juureen. Omasta puolestansa he rukoukseen lisäsivät: „Rakas Isä, Pyhä Jumala! Kuule heitä ja auta! Lahjoita heille yksi helmi armattavuutesi suuresta rikkaudesta. Anna heille joululahjana rakkaan Poikasi kanssa kärsimyksien huojennus, heidän rukouksiensa kuulemus. Kuitenkin — tapahtukoon Sinun tahtosi niin maassa kuin taivaassa!“

Niin lempeä, niin kirkas, niin täynnä rakkautta, — suurta käsittämätöntä rakkautta, oli se katse, minkä Kaikkivaltias Jumala loi noihin kahteen pikku enkeliin. Sen katseen ainoastaan enkelit ymmärsivät. Uskon, toivon ja rakkauden ijäisyyskukkiä, joita poimitaan elämän virran rannoilta, siroitteli-

vat enkelit Jumalan jalkain juureen, ja vienona, kirkkaana kuin hopeatiukujen ääni, helähti heidän laulunsa: „Halleluja! Autuus ja ylistys, kunnia ja voima olkoon Herralle meidän Jumalallemme!“

Sitten he lensivät takaisin hattaralensa ja lohdutellen lauloivat maan lapsille:

„Herran laupeus suuri on,
Armo verraton,
Sana luja;
Kaikki kansat riemuitkaa
Kiittäin Jumalaa:
Halleluja!“

Salama.

UNENI.

MINUNPA uneni on yhden kerran käynyt toteen.

Se oli niinkuin tänäpäivänä ois kana muninut. Niin minä sitte ensi yönä näin unta, että se taas muni sinne tupaan, jonne sen pesä oli muutettu navetasta, kissa kun väijyi sitä siellä.

Minä sitte läksin kantamaan sitä sieltä tuvasta navettaan. Ja se kun rupesi nokkimaan minua. Kädet nokki ihan täyteen ja kasvot, niin että verta juoksi. Sain sen kumminkin kuletetuksi sinne. Minä tulin sitte takasin tupaan, niin ne sanoivat että: mikäs maalari sieltä tulee! Ja minun silmiäni ja käsiäni haudottiin pesuvadissa. Ja vesi tuli ihan punaseksi. Hantuukkiinkin vielä tuli verta kun minä pyyhin niitä. Niihin koski niihin haavoihin. Mutta sitte ne paranivat. Ja siihen se uni loppui.

Ja huomessa päivänä kana muni. Sitäpä se uni merkitsi.

Martta.

Tarina Suomen Matin matkasta pohjoisnavalle.

USEAT oppineet ja kuuluisat miehet ovat pyrkineet pohjoisnavalle, mutta eivät ole päässeet perille.

„Huonoja miehiä!“ sanoi Suomen Matti. „Ollappa siellä joku tanakka Suomen poika, niin kyllä napa löytyisi.“

Matti meni koululle ja tarkasteli karttappalloa, joka oli hyllyllä opettajan tuolin takana.

Marjamatka.

*Kipposia, kapposia
Nytpä mennään marjaan.
Ah, hah, hah, hah apposia,
Päästään kukkasarjaan!*

*Ahollapa armahalla
Keinuu kurenkellot!
Kukkaa on kaikkialla:
Täynnä niityt, pellot.*

*Mansikoita, mustikoita
Koti-aho antaa;
Marjasia makeoita
Suot ja kankaat kantaa!*

*Marjoilleni tuokkosessa
Valmistin jo sijan,
Kipposessa, kapposessa —
Tule, Paavo pijan!*

*Joutukaapa muutkin pojat,
Sekä tytöt tänne!
Hypellään näin yli ojat,
Luulkaa lentävänne!*

*Ai, kun ahon rintehessä
Marjat meitä uottaa!
Oi, nyt eipä sydämissä,
Ilo asu suotta!*

*Nouki, nouki, Tilda, hyvä
Ollaan kilpasilla!
Ai, kun sull' on rove syvä,
Auta häntä llla! —*

*Jopa täytyi astiamme,
Mutta vielä jäämme:
Lopuksi näet kaunistamme
Kukkasilla päämme!*

*Isälleni, äidilleni
Kukat, marjat annan.
Kipposeni, kapposeni
Heille kaikki kannan!*

*Istun isän polvella ja
Kerron mramatkan.
Uni sen on lopettaja . . . —
Huomenna taas jatkan!*

2/9 1900.

Eetu Lohipoika.

„Selvät viivathan tuossa on! Kumma kun eivät napaa löydä! Mitähän jos tästä joululoman aikana pistäytyisi navalle. On

niin ikävää kun „päivä ei pääse paistamaan ja kuukin on valtaa vailla“. Kään-täisin siellä yksin tein vähän maapalloa, että päivänpaistetta saataisiin. Ja taitaisipa se maan akseli kaivata rasvaamista-kin. Miten kauan lieneekään voitelematta pidetty“.

Matti tuli koululta kotiin.

Ensi töikseen haki hän halkovajan nurkasta rautapohjaisen kelkkansa ja tarkasteli sitä huolellisesti. Hyvässä kunnossa olikin kelkka: kaplaat kiini jalaksissa, kaustat ja pajut paikoillaan. Sepäpaju oli vähän heikko, mutta jukko oli niin pitkä, että siitä riitti muutama kierros sepäpajun vahvistukseksi.

„Näkyy se kelpaavan“ sanoi Matti. — „Mutta entäs ne rasvat.“

Matti meni uudestaan halkovajaan. Siellä oli seinähirren ja laattian välissä kolo, jossa kansiniekka tervapytty vitsasankoineen majaili.

„Onkohan tuossa mitään?“

Matti raotti kantta ja katsoi sisään. Pytty oli puolillaan oikeata suksitervaa, josta Oulussa oli maksettu 18 mk. tynnyriltä. Olipa siihen pantu vähän talia-kin sekaan. Ja katajaversinen nahturi oli myöskin astian reunassa olevasta lovesta pistetty sisään.

„Hyvät ovat kompeet“, sanoi Matti ja vei tervapytyn pihalle kelkkansa luokse. Siellä sitoi hän pytyn jukkonuoralla kelkan sepään kiini ja vuolasi puunappulan kantta pitelemään, ettei hyvä tavara matkalla maahan läikkyisi.

Sitten meni Matti pirttiin. Päivällinen oli valmis ja Matti istui pöydän alapäähän, aivan patapölkyn viereen.

„Täytyy tässä vähän itseänsä vahvistella“ ajatteli hän ja pisteli hyvällä ruokahalulla maukasta perunakeittoa.

„Uskaltaneeko eväittä lähteä.“

Ei kumminkaan ryhtynyt eväspuuhin, vaan, lopettuaan syöttänsä ja siunattuaan, haki kintaat käsille, veti pieksunvarret suoriksi ja painoi lammassahkaisen puuhkalakkinsa päähän.

„Mihin sinä nyt olet lähdessä?“ kysyi äiti.

„Minä pistäyn navalla.“

„Myllynkö navalla? Elä mene sinne, loukkaat itsesi.“

„Enhän minä myllyn navalle — minä menen maan navalle.“

Äiti ei ymmärtänyt Matin puhetta. „Mene nyt, mutta varo, ettet putoa navalta koskeen. Tiedäthän, että napa pyörii.“

„En, enhän minä sinne menekään. — Hyvästi äiti!“

„Hyvästi!“ sanoi äiti.

Matti meni pihalle ja lykäsi kelkkansa halkotietä myöten pellonveräjälle asti.

„Mutta mitenkäs minä takaisin osaan“, ajatteli hän. „Tähän täytyy panna merkki.“

käsi korkeampia mäkiharjoja, tuprahti lunta niin paljo ilmaan, ettei voinut eteensä nähdä. Mattia alkoi jo hie-man pelottaa.

„Mitenkään tässä lo-puksi käypikään“, ajatteli hän ja tarttui kelkan kaustaan lujemmin kiini, ettei putoaisi.

Matti palasi pihaan takaisin, otti sieltä aisan, jonka alapää oli rikki ja pystytti sen veräjänpieleen lumihankeen.

Tarpeen olikin tämä varovai-suus, sillä tuos-sa tuokiassa tök-sähti kelkka taas maahan, lumi py-rähti korkealle il-maan, kuului ko-va mörähdys, ja kelkka tuntui si- vet saaneen, niin hirveätä kyytiä se meni. „Jo on nyt kyyti paraan tapin takaa“, sa- noi Matti ja vil- kaisi taakseen nähdäkseen, mi- kä hyppyyri se semmoisen hui- kosen antoi. — „Ou . . . . .“ hämöitti hyvin kaukaa.

„Taisin pyyh- kästä Ounastun- turin kuvetta“ arveli Matti ja oikeassa hän oli- kin, sillä par- aikaa kiiti hän Lapin tuntureil- ta Pohjoisjää- merelle.

Siellä ei ollut lämmin. Kylmä viima puhalsi Mattia vastaan ja nenän- päätä alkoi kipeästi paella. Uskalsi kuitenkin sen ver- ran oikeata kättään liikauttaa, että sai lakin puuhkan nenää suojaamaan. Nyt ei ollut enää tuntureita hyppy-

„Se se näkyy“, sanoi Matti. Sitten otti Matti vauhtia ja heittäysi kelkkaan vatsalleen makaamaan. Kelkka alkoi luistaa eteenpäin.

„Tämä on menemistä“, sanoi Matti ja kyllä siitä kyyti syntyikin.

Maa näet on pyöreä kuin pallo. Se kiertää auringon ympäri ja kallistelee mil- loin oikealle, milloin vasemmalle puolelle niin, että toisinaan aurinkokaan, vaikka se onkin tarkka silmäinen, ei tiedä mihin paikkaan paistaisi.

Tällä kertaa oli maa niin päin kallellaan, että Matilla oli myötämäki pohjoisnavalle päin. Ja hyvä myötäinen se olikin. Kel- kan vauhti kiihtyi kiihtymistään. Puro- niityn kohdalla se jo meni kovemmin kuin Aitamurto kilpahuhdossa ja syöttöhakaan päästessä ei sen rinnalla olisi pysynyt junakaan. — Mutta vauhti kiihtyi yhä. Kirkot vaan vilahtelivat ohimennessä ja kyllä ei voinut eroittaa ensinkään. Kajaanin sivuutti Matti niin hätäisesti, että ainoastaan ensi tavuun kerkesi nähdä kau- pungin nimestä. — Mutta vauhti kiihtyi vieläkin kovemmaksi. Ilmassa lensi kelkka pienempään laaksojen yli ja, kum se pyyh-

reiksi. Kelkka kiiti tasaisesti eteenpäin, ja Matista alkoi tuntua hauskalta. Mutta pian hän taas hämmästyi. Tuli näet niin pimeä, ettei nähnyt kelkan sevässä olevan ter- vapytyn kannen läpi pistettyä nahturin vartta.

„Lyhdyn kanssa tänne olisi pitänyt lähteä“ sanoi Matti. „Mitenkäs minä nyt navan löydän.“

Löytämättä se olisi kenties jäänytkin, jos ei maa olisi taas alkanut kääntyä niin päin, että aurinko paasi

Ounastunturin viereisessä laaksossa, missä Mattin kelk- ka niin kovasti maahan tök- sähti, olikin alla karhun pesä. Nallet kovasti säikäh- tivät ja pelosta vavisten kii- pesivät läheiseen kelohon- kaan. Toim. lisäys.

paistamaan pohjoisnavalle. Matti huomasi kaukaa tavattoman tukevan patsaan pään.

„Tuossa kai on nyt se napa“ arveli Matti ja oikeassa hän olikin.

Mutta kelkka meni yhä vaan hurjaa kyytiä eteenpäin. Mattia alkoi jo pelottaa, että kelkka kiittää navan ohitse, toiselle puolelle maata. Lähellä se vaara olikin. Mutta juuri viime hetkessä kääntyi maa taas sen verran, että Matille tuli aika vastamäki. Nyt alkoi vauhti hiljeta ja, kun Matti vähän jalallaan piirretti, pysähtyi kelkka lopuksi tasaisellepaikalle.

Matti yritteli nousta kelkasta, mutta eipä se ensi kerralla onnistunutkaan. Vasta toisella kerralla, kun oikein miehen tavoin yritti, sai hän kylmän kohmetutamat jäsenensä niin paljon taipumaan että voi nousta seisomaan ja katselemaan ympärilleen.

„Eihän täällä maan akseli ollutkaan“, sanoi Matti pettyneen näköisenä. Hän ei aluksi muistanut, ettei maalla oikeata akselia olekaan. Mutta pian kirkastui taas Matin muoto. Hän muisti nyt, että maa pyöri „ajatellun“ akselin ympäri.

„Suotta toin tervapytyn“, sanoi hän „Olisi sekin vaiva säästynyt, jos olisin aikoinaan luenut tarkemmin läksyt maapallosta. No, en minä sitä ainakaan koskematta takaisin vie!“

Matti aukaisi tervapytyn kannen, otti nahturin käteensä ja tervasi pohjoisnavan kohdalle:

„Siitähän näkevät, kenen puumerkki täällä ensiksi on ollut.“

Sitten pani hän taas nahturin paikalleen ja painoi pytyn kannen kiini.

„Kotiinpäin tästä on lähdeittä“ tuumi Matti ja katseli ympärilleen. „Kyllä on kolkon näköistä. Ei niin elävää olentoa, ja lieneekö ollut milloinkaan“. Matti käänsi kelkan kotiinpäin. „Ei täältä osaisi kotiinkaan, jos ei kelkan jälkiä olisi.“

Sitten otti Matti kelkan kaustoista kiini, nosti sen oikein kohoksi, juoksi kymmenkunnan askelta ja heittäysi taas kelkkaan vatsalleen.

„Hyvästi pohjoisnapa!“ sanoi hän ja

lisäsi: „Näinköhän täältä on yhtä hyvä kyyti palatessa kuin tullessa oli.“

Mutta vauhti oli paljon kovempi nyt. Arvaahan sen kun sai valmista latua pyyhättää. Ei kerennyt Matti mitään matkalla näkemään. Koko maailma näytti sileältä pallolta. Alkoi jo arveluttaa kotiin osaaminen, mutta mieli rauhoittui kuitenkin veräjän pieleen asetettua merkkiä muistellessa. Jo alkoi näkyä pystytetty aisa. Matti piirretti jalallaan niin paljon kuin jaksoi ja lopulta se tepsii. Vauhti hiljeni vähitellen ja, kun Matti oli Puroitun kohdalla, meni kelkka yhtä kovasti kuin juoksija ori kilpa-ajoissa. Helposti olisi kelkan siitä vauhdista saanut jo veräjälle pysähtymään. Matti antoi kuitenkin kelkan luistaa aivan pirtin portaiden eteen. Siihen se pysähtyikin ihan itsestään.

„Sitäpä kyytiä riitti juuri justiin“, sanoi Matti ja nousi seisomaan kelkan viereen. Sitten vei hän kelkan ja tervapytyn halokovajaan ja meni itse pirttiin.

Sen pituinen se.

M. K:n.

Joulukuusella.*)

Tytöt:

Joulu armas tullut on
jo taasen meidän tupaan,
siks on sydän murheeton
ja aika lentää hupaan; —
mieluisaa nyt tehtävä
on koristella kuusta
ja joululaulu ylevä
taas kuulla lasten suusta.

Tulkaa, siskot, pukemaan
nyt joulun morsianta,
että pirttiin armaisaan
taas siintäis rauhan ranta —
Kevät talven keskellä
on joulu aina meille,
Se kun ohjaa sydäntä
tuon iki-riemun teille.

Lehtiä ja kukkia
taas joulu kasvattaapi
ja lunastuksen toivoa
nyt sielu juoda saapi —
Kiitä sydän Jumalaa
ja etsi Jesus-lastaa,

*) Syystä että pyydetty ja lupautunut säveltäjä ei lopullisesti joutunutkaan säveltä tähän runoon laatimaan, ehdottaa Toimitus, että se harjoiteltaisi kuoro- (ja vuoro-) lausuntana. Sellaista tapaa käytetään paljon naapurimaissa ja meilläkin kansanopistoissa. Se hyvin harjoitettuna on aika juhlallista.

— silloin laulu soinnun saa,
on riemu autuasta!

(Ovea kolkutetaan.)

Ken se pyrkii sisälle
näin myöhään joulu-yönä?

Poika:

Oi avaa, avaa raukalle,
min kerjuu onpi työnä!
— Ma orpo olen poikanen,
on vieras joka liesi,
ja minne matkaan, kulkenen,
sen yksin Herra tiesi . . .

Tytöt: (avaavat.)

Oi terve, terve tultuas
nyt tänne meidän luokse,
pirttimme olkoon kotinas
ja omas onnen tuokse!
Oi katsos, katsos ystävä
nyt meidän joulukuusta,
se joulun huokuu henkeä
jo vastaan oven suussa.

Poika:

Sun kiitän Jesus armoas
ja hellää joulu-yötä,
kun syntymällä, muistollas,
teet rakkauden työtä . . .
En, kurja, tätä ansainnut,
sen annoit armostasi
sä, joka aina holhoillut
oot hellään lapsiasi!

Kaikki:

Nyt kiitoslaulu Jumalan
ja Jesuksemme hyvän
saa kaiun kauniin, ihanan,
ja hartauden syvän, —
se kunniata Luojalle
ja rauhan virttä soittaa
ja vapahdusta, kaikille
mi jouluyönä koittaa!

On rakkautes verraton
jo Pojassasi meillä
ja yhä suojaa turvaton
saa Sulta vaaran teillä —
Oi kiitä sielu Jumalaa
ja suurta joulu-yötä,
mi saattaa kansat tuntemaan
sun rakkautes työtä!

Vilkku Joukahainen.

Koululasten laulu. ❀ ❀

(Ilpo Noponen.)

Otto Kotilainen.

Moderato.

Laulu *mf*

1 v. Nyt nous-kaat nuo-ret mie-lem-me Ja
 2 v. Tää lap-suus-ai-ka kul-tai-nen Ei
 3 v. Työn, lei-kin vai-he-tel-les-sa Kun

Piano *mf* *ritard.* *mf*

Här. meo. nic.

ff rit. mf

soi-koon sä-vel hel-lä Ja lau-la-kaam-me lau-lum-me Nyt suul-la, sy-däm-mel-lä; On kul-ku meil-lä
 mie-les-täm-me hai-vu, Ja pal-ve-li-jaks tur-huu-den Me kos-kaan em-me tai-vu; Ja sie-lum-me kun
 hei-kot voi-mat vart-tuu, Kun ym-mär-rys-tä, tai-to-a Ke-ral-la vuot-ten kart-tuu, Niin äi-din vai-vat

f rit #

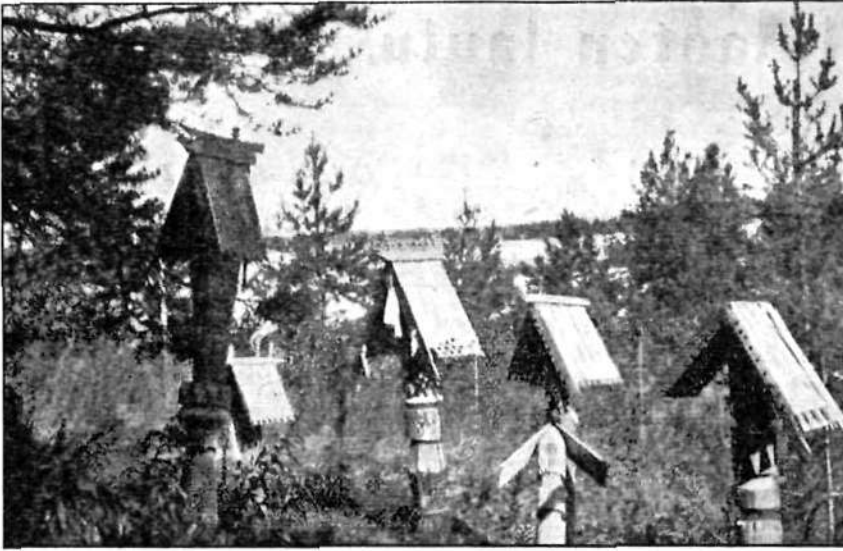
f^{mo} ja II^{da} v

rie-mui-sa, Kun tie on kau-nis-tet-tu-na Su-lol-la aa-mu-hoh-teel-la Ja Her-ran hy-vyy-del-lä.
 a-vaam-me To-tuu-den, hy-veen kyl-völ-le, Niin sil-loin hen-to hen-kem-me Ei syn-nin yö-hön vai-vu.
 mak-se-taan, Ja as-ka-ree-seen uut-te-raan Hy-väk-si ko-din, syn-nyin-maan Kä-tem-me in-noin tart-tuu.

f III: v.

tart-tuu.

ritard. mf molto ritard. dan. fdo.

Lasten koululaulu.

Heippararalla,
Pekka ja Malla,
joukkomme kaikki jo tulkaa
pois!

Koulu jo alkaa,
polkien jalkaa
astumme, torvi kuin tahtia sois.

Kello jo kilkkaa,
kiirettä vilkkaa
jalkamme joutusot joustelevat.
Ahkerat lapset,
vaaleahapset
ain' ovat nopsat ja joutuisat.

Leikit ja veikot,
kupperikeikot,
sukset ja kelkat — ne jää-
kööt vaan!

Kirjat ja taulut,
työt sekä laulut
vaativat voimia koittelemaan.

Paljo on työtä
pantuna myötä
ennenkuin voitosta virtemme
soi.

Vaan joka koittaa,
vastukset voittaa,
suureksi varttua vielä hän voi.
Lauri Soini.

Tässä on Luvajärven „kalmissaa“ eli „kalmissa-
lehto“. Missä on Luvajärvi? Se on kaukana
Karjalan sydänmailla. Miksi se kuva on pantu
Joulupukkiin? Siksi että näkisit miten siellä
vainajien muistoa kunnioitetaan. Kun pojalta
kuolee isä tai äiti, ottaa hän ja puhdetöikseen
näpertelee noin komean hautapatsaan. Onko se
sinusta kaunis? — Minusta se on oikein kaunis.
Se on monta kertaa somempi, kuin nuo suorat,
maalilla kirjaviksi tšhräellyt laudanpätkät tahi
kylmät kivenhakkaajan tekemät möhkäleet hau-

tausmaillamme. Lämpimässä pirtissä pimeinä
syys- tahi talvi-iltoina, kun tuisku ja myrsky ul-
kona vinkuu, mieltii pärevalkean ääressä poika
miten paraiten koristelevi „palttain tuuli- ja räs-
tälautoja“. Mieleen johtuu silloin monet ja rak-
kaat isän ja äidin sanat ja teot ja se „ettei meillä
täällä maailmassa yhtään vahvan asumasijan ole“. Sitten saapuu Nukku-Matti ja sumaten itsensä
käy levolle salomaan väki. Sirkka yksin vaivoo
ja mirrin silmät uninpankolla kuuluvat.

Moderato mf **ORVON YSTÄVÄT**

ORVON YSTÄVÄT.

LAPSET asettuvat piiriin ja kävelevät käsistä kiini
pitäen ympäri. Piirin sisään menee 4 tai 6 lasta, jotka
asettuvat piirin keskelle vastatuksiin kahteen riviin ja
tarttuvat toistensa käsistä kiini niin, että äärimmäiset
kädet ovat oikea ja vasen, mutta keskimmäiset vasen,
vasen ja oikea, oikea. Näitten lisäksi on piirissä kä-
velemässä 1 tai korkeintaan 2 pienintä oppilasta. Ne
ovat orvot. Kaikki, paitsi orvot, laulavat. Kun lau-
letaan: „Harja nousee j. n. e.“ asettuvat piirin kes-
kellä olevat paikalleen seisomaan ja nostavat kädet
ylös. Siitä muodostuu huone, johon orvot heti me-
nevät ja istuvat siellä leikin loppuun. Sitten vaihtu-
vat huone ja orvot j. n. e.

Johannes Takasen koti.

JOHANNES TAKANEN.

Tunnetko Johannes Takasta?

HÄN oli köyhän mökin poika. Tuosta kuvasta näet hänen kotinsa. Ei se ole suuren suuri. Mutta J. Takasen nimeä ei koskaan tässä maassa unhoteta.

Isä oli köyhä, hovin muonarenki Virolahdella lähellä Haminaa.

„No, mikähän onni sitä poikaa potkasi, kun niin kuuluisaksi heraksi tuli?“

Ei mikään erikoinen onni häntä seurannut, eikä hänestä rikasta herakaan tullut, mutta sittenkin oli hän yksi Suomen paraita poikia. Vaan kuulehan, niin kerron alusta.

Juho syntyi 18⁸/1249. Koti oli kuten kuvastakin näet köyhä, mutta siisti. Pirtin seinät hiekalla ja huosiamella pidettiin hohtavan valkoisina. Aamu-rukousta ei koskaan unhotettu. Pikku Juho „nakerteli“ usein pienellä puukollaan puhtaalle lattialle rikkoja, mutta itse myös aina ne siitä pois lakasi. Se oli mökissä tapa. Ei ollut puhettakaan, että pääsisi Juho kansakouluun. Sellaisia ei ollut. Hovin neiti piti tyttö-lapsille „kotikoulu“, jossa käsi-

töitäkin opetettiin. Juho pyrki ja pyrki ja pääsi vihdoin hankin joukkoon. Sitten sinne muitakin poikia otettiin. Nämä puukoillaan nakertelivat käsitöitä ja silloinpa huomattiin mikä oli miehiään Juho. Kun oli puupalasesta tehtävä koira, tai lammas, tuli siitä parempi kuin mallista. Nähtiin että Jumala oli Juhon sieluun istuttanut *kuvanveistäjän* lahjat ja „leiviskät“. Kesät oli hän tähän asti kulkenut naapuritorpan paimenpoikana metsissä, nyt laitettiin hänet Wiipuriin oppiin. Kotoa lähtö kauas tuntemattomia kohtaloita kohti oli tällainen:

Muutamana, anivarhaisena, kauniina kesä-aamuna piti Juhon yksin lähteä omalla tekemällään puuhevosella, joka pyöri eteenpäin, kuin mies istui selässä ja kammista väänsi. Sisaruksetkin olivat kiivenneet jo ylös ja kyynelisin ollaan jo kotiveräjällä, kun Juho vasta muistaa, että yhteinen aamu-rukous on unohnutun. Palataan pirttiin, rukoillaan — — — ja hyvästi nyt rakas lapsuuden koti, hyvästi, kentiesi ikuisesti. — — —

Pian huomattiin ettei Wiipurissa ollut tarpeeksi kykenevää opettajaa Juholle; oli siis päästävä suurempiin kouluihin.

Mutta mistä rahoja?

Muuan venäläinen kenraali kuulee silloin puhuttavan pojasta. Käskää hänen tekemään puusta — Wiipurin linnan. Ei säikähdä Juho tuollaista urakkaa; menee tarkastelemaan linnaa joka puolelta, vaan vahtisotamiehet panevatkin hänet vangiksi, kun luulevat vakoojaksi. — Pian pääsee hän kuitenkin vapaaksi; linna syntyy leppäpölkystä ja kenraali lupaa laittaa Juhon Venäjällä kouluun. — Näin hänestä olisi tullut joku suuri venäläinen Iivana mestari; vaan silloin wiipurilaiset heräsivät. Syntymämaan oli kasvatettava poikansa. Alkoivat kerätä hänelle kouluutus-apua. — Suurten kerjuupuuhien perästä saatiin kokoon muutamia kymmeniä, sitten sataisiakin markkoja ja Juho tuli Helsinkiin. — Pian oppi hän, mitä oli siellä opittavaa, ei siis muuta neuvoa, kuin hakea yhä parempia oppipaikkoja. Ensin Köpenhaminaan ja vihdoin — Roomaan, tuonne kuvanveistäjien „ikuiseen“ kotimaahan kulkivat Juhon tiet.

„Jopa oli lysti elää noin herroiksi entisen mökin pojan“, aprikoit ehkä nyt arvoisa lukija.

Kaukana olivat „herraspäivät“ Juhon elämästä. Maakylän suutari elää vakavaraisempaa ja rauhallisempaa elämää kuin köyhä nuorukainen tuolla vieralla maalla.

Ikävä oli usein kotiin, pienen Urpalan joen rantatöyräälle. Silloin, illan hämärissä, päivän töistä levähtäen otti omantekemänsä viulun pienen asuntonsa, ullakkokamarin seinältä; sillä soitteli lapsuus-muistoistaan, kauniita kansanlauluja. — Usein hampaat kylmästä loukkua löivät, kun työhuoneessaan intomiehin työtä tehdä aherteli. Ei ollut varaa huonetta lämmittää. — Roomassakin kosteassa, epäterveellisessä työhuoneessa niin ahkerasti ja itseään säästämättä työskenteli, että rintaansa taudin sai. Usein virui sitten sairastuoteella, joskus aivan leivätönnäkin. —

Vaan jo kysynet malttamatonna, että mitä hän sitten teki. — Kun tulet isommaksi, niin lue hänen elämäkertansa lainakirjastosta ja saat nähdä. Saat usein kirkkaan kyyneleen kuivata poskeltasi. Nyt esitän sinulle muutamia hänen töitään:

Katsos tuota „Äitiä lapsi sylissä“. Se on savipalanan vaan, mutta miten herttainen! Tuo poika-taaru on juuri tanssiin ponnahtamisillaan äidin polvella. Katsos sen hienoa pellavatukkaa, katsos miten onnellisen näköinen on äiti! Se on Takasen vaimo pienen Kullervonsa kanssa.

Äiti, lapsi sylissä.

Tahi katsos tuota ryhdikästä sotilasta Kustaa II:n Adolfin ja 30-vuotisen sodan ajoilta. Hellästi ja osanottavasti juttelee hän pienelle poikaselle, joka taas niin turvallisesti luottaa tähän herraan. Mutta poikasella on siivet! Mitä se merkitsee? — Mies on Suomen paras kenraalikuvernööri, Pietari Brahe ja poikanen on Suomipoika, Suomen pikkuinen hyvä henki. — Vasta sitten kuin opettajasi tahi isäsi, äitisi kertoo sinulle „Kreivin ajasta“, voit käsittää tätä kuvaa. Silloin „maailloilla hallittiin.“ „Toinen luotti toisensa, häneen me ja meihin hän.“

Tahi käyppäs joskus Kuopioon, ihanaan puistoon. Siellä näet pronsista valetun ankaran ja nerokkaan näköisen miehen. Se on J. W. Snellman. Hänenkin muistoansa opit kyllä isommaksi tultuasi rakastamaan. Mutta jos näet hänen kuvansa kipsistä valettuna jossain koulussa, tahi muualla, niin katsos tarkemmin. Hän ei tässä olekaan ankara-piirteinen, käskävä senaattori, vaan herttainen, ystävällinen opettaja aamunutussaan. Kumpi kuva on oikea? Kumpikin; ja kumpikin on Takasen tekemä.

Tahi oletteko nähnyt kipsistä kuvaa „Rebecka kaivolla?“ — Se on tämän mestarin paraita töitä. Siitäkin on tässä pieni, heikko jäljennöskuva. Ujona, puhtaana kuin metsän ruusu, seisoo siinä se ihana nainen, jonka jälkeisistä kerran oli Vapahtaja syntynyt. Eleasar on juuri antanut hänelle rannerenkaan, jota hän nyt niin miettien katselee. Aina kun tämän näen, kohoo aatokseni ylös maasta, muistuvat mieleeni sanat: „Ihmeelliset ovat Herran tiet.“

Minä arvelen, että jos se kuva olisi minun kotini nurkassa, niin monet

rumat ajatukset jäisivät kytemättä povessani. Se saarnaisi minulle ja kaikelle kotiväelleni suurta hengen puhautta, „uutta sydäntä.“

Ja kuules vielä kuvaus tämän miehen elämästä:

Kotimaa puuhasi muistomerkkiä ja loimmalle keisarilensa, Aleksanteri II:lle, ja julistettiin kilpailu siitä, kuka paraimman sellaisen osaisi tehdä. Oli selvää, että Takasen sielussa, kun tästä tiedon sai, syntyi polttava halu saada yrittää niin suurta ja kunnialkasta työtä. Hänen näet oli tähän asti aina pitänyt tehdä vaan pienempiä töitä, joista sai pian hinnan — ja leipää. Mutta eipä ollut entinen mökinpoika tätä jaloa hallitsijaa nähnyt, miten siis osaisi hänen kuvansa tehdä? — Ei muuta kuin pyytämään kuvia ja elämäkertomuksia

täältä kotoa. Hän kirjoittaa tänne erälle ystävälleen. Odottaa, mutta ei saa vastausta, kirjoittaa sitten toiselle, kolmannelle, sitten neljännelle,

Pehr Brahe.

Rebecka kaivolla.

vaan kukaan ei viitsi kuulla köyhän miehen pyyntöjä, ei kukaan „ystävä“ hänelle kuvia lähettä. Vuosi, joka oli kilpailua varten määrätty, on umpeen painumaisillaan ja koko sen ajan tautivuoteellaan köyhän perheensä hoideltavana makaa tulinmielinen, työntoinen taitelija.

Kysyt ehkä kyynelsilmin että miksi ei hän kirjoittanut useammille ystävilleen tänne, että olisi pikemmin keisarin kuvia saanut. — Kuule syy! *Ei rohjennut*, jotta ei ylhäisiä ystäviään liiaksi vaivaisi. Hän oli nöyrä ja vaatimaton kuten kaikki suuret henget. *Kiitollinen* oli hän ystävilleen.

Vihdoin joku lähetti noita kyynelsilmin odotettuja kuvia, tauti väistyi hetkiseksi ja 30 tunnissa syntyi keisarista sellainen kuva, että sai ensimmäisen palkinnon.

Mitäs sanot lapsi sellaisista „ystävistä?“

Kiittämätön oli syntymämaa tälle suurelle pojallensa. Täällä kai useakin ajatteli, että miksikäs mökinpoika pyrkii niin korkealle. Miksi ei tyydy isänsä ammattiin tahi käsi-

työläiseksi? — Sé olisi ollut sitä, jota kirjojen kirja sanoo leiviskän kaivamiseksi maahan, ja kynttilän kätkemiseksi vakan alle. — Kotimaan olisi pitänyt antaa hänen huoletonna tehdä sitä kallista työtä, johon Luoja oli hänet määrännyt. Niin ei tehty. Kun keräyslistoilla, tahi arpajaisissa hänelle apua kerjättiin, oltiin kitsaita, köyhiä mielestään, mutta syvä oli sitten katumus täällä, kun Takasen kärsinyt sydän oli laannut sykkimästä. Hänen leskelleen ja lapsilleen maksaa valtiomme nyt pientä eläkettä ja hänen kaukaisella haudallaan Roomassa luetaan kivessä sanat:

GIOVANNI TAKANEN
LA PATRIA.

Suomeksi:

JOHANNES TAKASELLE
ISÄNMAA.

Taimi.

Elää, elää ainiaan!

Tuon kuolon säälittömän temma-
nessa

*Pois jonkun meidän rakkaistamme,
On silmät kyyneliä kasteheissa
Ja murhehunnut huoliamme
Ne osottavat koko maailmalle,
Ja toivo rukousta taivahalle
Vie hartahinta luokse armon Herran,
Ett' ylhäälle yhtyisimme kerran.*

*Mut kansaa kuolema jos uhkoaapi
Ja lain jos sortaa väkivalta,
Niin huolihunnut, itkut jäädä saapi
Ja työllä murhekuorman alta
On toinnuttava kevätluonnon lailla,
Eik' olla työtä, elinvoimaa vailla*

Saa vanhuksetkaan, vanhat harmaa-
*päiset,
Ei nuoret, eikä lapset leikkiväiset.*

Kun kansa kaikki vaan on valveil-
lansa

*Ja herehillä itsetunto,
On väkivalta turha voimassansa,
Ja myrskyt kestää kansan kunto.
Siis työhön toivossa — ja pieni, suuri
Nyt yhtyköhön heti, niinkuin muuri!
Näin horjumatta kun on siskot, veikot,
Ei meitä voita väkivallan peikot!*

* * *

*Ei kuoloon kansa joudu milloinkaan,
Jos itsetajunta on valveillaan
Ja yksimielisyyskin soinnussaan —
Se kansa elää, elää ainiaan!*

Kaarlo Hemmo.

NÄLKÄMAILTA.

(Tosikertomus. *)

KOVA kato kohtasi toissa kesänä erästä pohjoista kihlakuntaamme. Sen vuoksi olikin nälkä hyvin tuttu vieras monessakin kodissa viime talvena ja kevännä. Täältä nälkämailta aijon nyt, lapset, kertoa teille pienen kertomuksen.

Kävellessäni viime kevännä eräänä aamuna P—n kylässä satuin kulkemaan yhden pienen mökin ohitse. Mökin kaksi pientä tyttöstä istuivat kivellä seinivieressä ja paistoivat auringon paisteessa savesta leipomiansa leipiä sekä olivat niin miettiväisen näköisinä.

Tervehdittyäni lapsia kysyin heiltä miten heidän kodissaan nyt voidaan?

„Eikö tuota saatane kuolla“, vastasi vanhin, Anna-niminen tyttö.

„Oletteko te olleet sairaina vai minkä vuoksi te ajattelette kuolla?“

„Ei olla sairaita, vaan äiti tänä

aamuna itki ja sanoi: lapseni, eikö tuota saatane me kuolla“, vastasivat molemmat tytöt yhteen ääneen.

„Eikös teistä tuntuisi ikävältä, jos teidän pitäisi kuolta nyt, kun kaunis kesä on juuri tulossa ja linnut laulavat ja visertelevät noin kauniisti?“

„Ei. Kun äitikin kuolee ja me kuolemme yhdessä äidin kanssa, niin ei meillä ole ikävä, kun äiti on, mukana“.

„No, ettekö te kysyneet äidiltä minkä vuoksi hän itki ja oli niin epätoivoisena?“

„Kysyttiin, kysyttiin ja äiti sanoi, että meillä ei ole enää huomiseksi leipää. Eikä äiti sano tietävänsä mistä sitä saataneekaan kun ollaan jo paljon velkaa tuohon naapuriinkin“, selitti Anna.

„Eikö isänne ole kotosalla ja eikö hän ole leipäpuuhissa?“

„Ei ole isä kotona. Pohjolassa on tukkitöissä.“

„Sieltähän se isä lähettääkin sitte rahoja, jotta saatte ostaa leipää, ettekä tarvitsekaan kuolla nälkään.“

„Ei lähetä isä rahoja. Kirjoitti se sieltä äidille ja sanoi sairastuneensa sekä vähien ansioiden sairastaessa huvenneen. Tulkaa toimeen miten paraiten voitte hyvän ihmisten avulla, sanoi hän. — Ja silloin se äiti kanssa itki“, sanoi Anna.

„Ja tänä aamuna itki kantta kovatti ja tilloin minä tanoin Annalle, että lähetään ulot leipomaan äitille tavileipiä, ettei itkisi“, selitti nuorin Reeta-niminen tyttö ja silmänsä loistivat tyytyväisyydestä leivoksiaan katsellessaan.

„Kyllä meiltä nyt hätä pakenee kun meillä on noin paljon tavileipiä“, jatkoi Reeta vielä iloissaan.

Kyynel tahtoi vierä ääkin silmäni, kun katselin tuota lasten tuumakkaisuutta hädän hetkenä ja teki mieleni vieläkin heitä puhuttelemaan. Sanoin heille, että ei hei-

*) Eräs sielunpaimen muutamasta pohjoisesta seurakunnastamme tätä meille kirjoittaa. Toim.

dän tarvitse kuolla nyt ja kysyin: „ettekö te ole kuulleet, että teillä on Isä taivaassa, jolta teidän puutteenne ei ole salassa, jolta leipäkin saa pyytää ja joka jokaisesta pienimmästäkin lapsesta pitää hellää huolta? Pyytääköpä siltä Isältä, niin varmaan saatte leipää ettekä tarvitse savileipiä syödä.“

„Ei ole osattu pyytää siltä Isältä, kun äiti ei ole meille siitä Isästä puhunut. Sanoi vaan, että nyt sen vältti, kun isä Pohjolassa sairastui ja mikä meille nyt neuvoksi“, vastasi Anna.

„Onkot te köyhilläi laptilla itä taivaatta?“ kysyi Reeta.

„On ihan varmasti ja Hän antaa teillekin mitä tarvitsette ja antaa äidillennekin.“

„Sepä lystiä! Mitähän se äiti siihen sanoo! Jätetään nyt nämä savileivät tähän ja mennään äidille sanoamaan, että hänen ei tarvitse itkeä eikä meidän tarvitse kuolla, kun taivaassa olevalla Isällä on meillekin leipää vielä. Häneltä kun pyytää niin saapi.“ — Ja samassa läksivät lapset juoksemaan pirttiin.

Minäkin läksin astumaan eteenpäin ja ajattelin miten voisin olla heille avuksi, kun samassa tunsin jonkun tarttuvan takkiini. Se oli pikku Reeta, joka oli vielä palanut ja katsoen tutkivasti minua silmiin kysyi:

„Kuuleeko te taivaan itä meidänni pyyntömme, vaikkemme tunne Häntä?“

„Hämpä tuntee teidät, tuntee sinut Reeta ja Annin ja äitisi“, vastasin lapselle silitellen hänen valkeita suortuviaan „ja Hän kuulee varmaan teidän pyyntönne.“ Ja sitetkös Reeta juoksi takaisin minkä jaloista läksi ja ennen kun porstuaankaan pääsi, kuulin hänen huutavan Annalle: „taivaallinen Itä kuuluu tuntevan meidät ja varmaan meitäkin auttaneen, tanoi tuo vierat“.

Kotiin mentyäni punnitsin jauhoja pussiin, jonka suuhun kiinnitin paperilapun, johon kirjoitin:

„Leipäjauhoja pikku Annalle ja Reetalle, etteivät tarvitse nälkään kuolla.“ Illan tultua lähetin palvelijani viemään jauhopussin mökin porstuaan kaikessa hiljaisuudessa.

Seuraavana päivänä kuljin taas saman mökin sivuitse ja kun lapset akkunasta näkivät minun tulevan, niin he riemuiten juoksivat vastaan ja huusivat kilvassa: „emme me tarvitsekaan kuolla. Taivaallinen Isä kuuli pyyntömme ja lähetti meille leipäjauhoja ja nyt meillä on niin hauskaa.“

„Johan minä sanoin teille eilen, että taivaallinen Isä antaa teille mitä te tarvitsette, kun vaan häneltä rukoilette, sillä Hän rakastaa paljon, sanomattoman paljon kaikkia lapsiaan“, sanoin heille. „Vaan sanoikaapas nyt minulle miten te pyysitte?“

„Minä menin tuonne piertanolle“, sanoi Anna, ja sanoin: „taivaallinen Isä, älä anna meidän kuolla nälkään. Äiti sanoi, että meillä ei ole enää huomiseksi leipää, niin anna sinä, hyvä Isä, meille leipää.“

„Ja minä tanoin“, chätti Reeta, „että huomenna pitää äitin, Annan ja Reetan kuolla, jot tinä Itä et anna meille leipää. Minä maittoin tavileipää, vaan titä ei voi työtä. Minä kyllä kuolitin, kun taitin äitin kanta kuolla, vaan äiti itkee ja titä varmaan pelottaa kuolla. Annathan tinä Itä meille huomeneksi leipää.“

„Voi kun se on hyvä se taivaan Isä, voi kun ei ole ennen häntä tunnettu!“ sanoivat he sitte oikein hypähdellen.

„Vieläkös äiti nyt itkee?“ kysyin.

„Ei se enää itke, vaan vielä se tänä aamuna itki, kun toi jauhopussia porstuaasta pirttiin, ja itki se vielä puuroa keittäissäänkin“, sanoi Anna. „Niin me kysyttiin: Mitä sinä äiti nyt vielä itket, vaikka taivaan Isä antoi meille jauhoja eikä tarvitakaan kuolla?“ Ja äiti sanoi sitte meille halaten meitä molempia sylissään: „Ette ymmärrä lapsukaiseni äidin sydämen murhetta nyt,

kun äiti ajattelee, että hän itse on unohtanut hädässä kääntyä taivaan Isän puoleen ja unohtanut itse opettaa teitäkin, kultaseni, tuota Isää tuntemaan, niin että vierasten ihmisten on pitänyt se tehdä.“ Ja sitte vierähti vielä iso kyynel äidin silmästä, kun hän sanoi: „Muista-kaamme nyt edes kiittää Herraa, kun Hän on niin hyvä ja sääliväinen!“

Sydämeni lämpeni nähdessäni lasten iloa ja kuullessani kuinka tuo pieni apu oikealla hetkellä annettuna avasi kovan kohtalon kourissa soenneen äidin sydämen Jumalalle. Minä toivon, että siinä mökissä tästä lähtien on enemmän iloa, enemmän asiaa Jumalalle ja samalla enemmän siunausta sekä Herran kiitosta kuin tähän asti.

Minä otin taas lapsilta hyvästit ja kehoitin heitä aina olemaan yhdessä äidin kanssa „laupeuden Isän ja kaiken lohdutuksen Jumalan luona“, sillä Hänen turvissaan on hädän aikanakin hyvä olla.

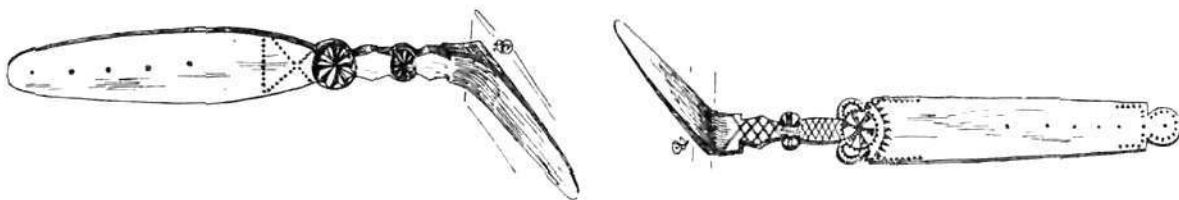
„Vaun taattaakot taivaan Itä parantaa meidän Pohjolatta tairattavan itän, jot titäkin pyydän?“ kysyi pikku Reeta vielä ennen kun erosi minusta.

„Saattaa, ja sen hän ihan varmaan myöskin tekee“, vastasin. „Ja silloinhan teillä on oikein suuri ilonpäivä kun isänne palaa kotiin terveenä ja tuopi tullessaan leipäaineita ja kenties vielä jonkun rinkelänkin.“

„Kyllä tilloin meiltä hätä pakenee, kun meillä on kakti itää, ykti täällä kotona ja toinen taivaatta. Jot yhelä loppuu leipä, niin pyydetään toitelta. Eikä äitikään tarvitte titte itkeä“, kuului Reeta sitte Annille iloissaan selittävän.

Mä olen taimi sun tarhassas ja var-
ten taivasta luotu;
Sun isällischen huomahas jo syntymästän suotu.

A. W.

H. F. Segerstråle

MITEN LAURI TULI TÄHÄN MAAILMAAN.

TANSKALAISET sadut kertovat haidan tuovan lapsia maailmaan, mutta Lauria ei ollut haikara tuonut. Lie sitten syy siihen ollut se ettei hän ollutkaan tanskalainen, vaan suomalainen.

Lauri tuli kuusta Suukarin rannalle ja purjehti sieltä kaukalossa kaupunkiin. Se historia oli tällainen:

Hän oli kuussa ollessaan hyvin pieni, niinkuin toisetkin kuun asukkaat. Pää oli pyöreä ja hiukseton, nenä tuskin poskipäiden tasalle ulottuva. Miten olisi hän voinut olla toisenlainen, sillä sen näköinen on kuu itsekin. Ei hänellä ollut silloin hampaitakaan, eihän hän niitä tarvinnut, kun eli imemällä kukkien ja hedelmien mehua.

Hän asui silloin korkeiden, jyrkkien vuorten juurella, niin jyrkkien, ettei kukaan ihminen maassa olisi voinut kiivetä sellaista vuorta myöten.

Avaroissa luolissa, vuorten juurilla viettivät kuun lapset yönsä, mutta aamu-auringon ensi säteiden tunkeuduttua luolaan, särkivät he jäälasin, mikä yön aikana oli luolan suulla ja riensivät ulos. Kaikki oli silloin valkeana huurteesta. Ainoastaan päivän puoleiset vuorten rinteet olivat sulina ja loristen juoksi siellä syntynyt vesi puroissa. Kepeästi kiipesivät kuun lapset rinnettä ylös. Pian pulikoivat he puroissa nauraen veden loiskinalle, liikkui puissa ja hyppivät vikkelästi kuin oravat oksalta toiselle.

„Nyt laulamme aamulaulun“, sanoi eräs pyöreäposkinen kuun lapsi Laurille ja he lauloivat:

*Helkyten joutuivat
päivän keijut kuuhun!
Vaahdoten kuohuvat
laineet loiskutellen!
Lapsetkin leikkivät lainehilla,
kiikkuvat oksilla taipuvilla.
Lapset keinuen laulaa,
ukko vuorella laulaa.*

Vuoren takaa hiipikin kuun ukko, pyöreänaama, paljaspää, pitkäparta, harmaa nuttu yllään. Hyväntahtoinen hän oli, sen kyllä näki leveästä hymystä hänen kasvoillaan. Tultuaan lasten luo, tervehti hän heitä kiskaisten suuren kallionlohkareen ja heittäen sen toista vuorta vastaan niin, että koko vuori täräsi. Haltijahan hän oli, siksi oli tervehdyskin mahtava. Jyrinän kuuluttuaan kauempanakin olevat kiiruhtivat paikalle. Kuun ukon suu vetäytyi silloin vielä leveämpään hymyyn, hän tarttui

läheisiin puihin, ravisteli niistä hedelmät maahan — ja sitten alettiin niitä imemään. — Kuun eläimetkin tiesivät, että jyrinä tarkoitti aterian alkamista. Hyppien tulivat ne paikalle. Lapset eivät pelänneet niitä. He silittelivät ja syöttivät niitä, kiipesivät toisiinsa niiden selkäänkin ja antoivat niiden hyppiä.

Mutta pian alkoivat purot vähetä, ilma tulla ohemmaksi ja aurinko polttavammaksi. — „Menkäämme alas laaksoon“, sanoivat kuun lapset. — Siellä olikin vielä ilma suloista. Järvistä, laaksojen pohjilta tuleva tuulen henki lievensi auringon säteiden kuumuutta. Tiheänä kasvoi siellä järvien rannoilla untuvaheinää ja sen seassa kukonkannuskukkia, joista yhä tippui maitomaista nestettä. Siellä kuun lapset leikkivät piilosilla ja lauloivat:

*On untuvaheinä niin pehmainen,
ja vuode on nurmella herttainen.
Me nukumme, leikimme, laulamme näin,
ja kukkien maitoa juomme me vain
ja kuljemme järvien rantaan.*

Välillä katselivat kuun lapset taivasta, joka mustana levisi vuorten huipujen yli. Sen synkkyyttä lievensivät kuitenkin päivälläkin kirkkaasti tuikkivat tähdet ja keskellä taivasta suuren sirpinterän muotoinen maa. Aurinko loisti myöskin jo korkealla taivaalla. Sen säteet tulivat yhä polttavammiksi ja olivat ennättäneet järvistäkin haihduttaa kylmän hengen. Mutta eipä aikaakaan, kun vesi niissä alkoi sirtistä ja kostea höyryä rupesi nousemaan, niinkuin kiehuva padasta.

Kuun lapsille tarjoutui täten vielä yksi hauskuus, ennenkuin heidän pitkä, kaksi viikkoa kestävä, päivänsä oli loppuva. Se oli kylpy-aika. Kuumuuden lisääntyessä riensivät lapset järvien rannoille, hyppäsivät veteen ja polskivat siellä punaisina ja tyytyväisinä. Vesi ei polttanut, vaikka se kiehui, sillä kuussa kiehuu vesi hyvin vähäisessä lämmössä. Vedestä tuleva miellyttävä löyly esti auringon säteidenkin kovin kuumasti paahtamasta. Eipä kuun lasten tarvinnut pelätä sitäkään, että saippuaa menisi silmään, sillä eihän heillä mitään semmoista ollutkaan. Levätessään istuivat he milloin hienolla rantahiekalla leikkien sen kanssa, milloin taas levähtivät vesiheiniillä, joita oli jäänyt rannalle, veden aljettua haihtumaan ja siten vähenemään. Näin

leikkiessään vedessä ja järven rannalla he lauloivat

Kuun lasten saunalaulun.

*Loiskis-läiskis-puli-puli-pui,
Lapset ne järvellä polskaten ui,
Löylyä meillä on kyllä ja vettä,
vaikka se kiehuvi, polta ei siltä.
Suuri on saunamme,
lämmiin on kylpymme,
pehmainen heinänen ranta.*

*Sirrir-virrir vesi kirpelo,
höyry se ilmahan huntua toi.
Täällä me leikimme siksi kun taasen
aurinko kätkeyy vuorien taakse;
maa vaan hellänä,
taivaan pyöränä
kuun polo-lapsille loistaa.*

Hitaasti, suurena laskeutui aurinko vuorien taa. Hämärä tuli kuuhun, ilma viileni ja vuorilta alkoi virrata vettä järviin, joissa laskeutunut vesi taas alkoi nousta. Mehukukketkin painuivat alas maahan ja untuvaheinät kiertivät niiden ympärille. Eläimet kätkeytyivät vuorten koloihin ja kuun lapset kiiruhtivat luoliinsa. Vuorelta valui luolan suun yli läpikuultavaa ainetta, joka lämpimässä oli sulana, mutta taas kohta kylmän tultua jäättyi. Kuun lapset nimittivät sitä jäälasiksi. Se tukki luolan suun paksulla, läpikuultavalla kalvolla, joka esti kylmän sinne pääsemästä.

Kuun lapset paneutuivat nukkumaan luolassa oleville untuvaheinille, mutta eivät heidän aina saaneet unta. Silloin he imivät mehukukkiaan, joita he olivat tuoneet luolaan yön varaksi. Jäälasin lävitse, luolan aukosta loisti maa suurena ja pyöreänä. Ihastuksella katseli Lauri sitä pitkät ajat. Loistavan, harsomaisen kehyksen ympäröimänä, alati väriään vaihdellen se lempeällä valollaan hallitsi kuun pitkää, synkkää yötä. Milloin näkyi siinä suuria, tummia aloja, milloin taas viheriäisiä täpliä ja kirkkaita hopealle hohtavia pilkkuja. Ylä- ja alareuna yksin näkyivät aina valkoisina. Laurista oli, kuin maassa olisi ollut elämä, joka hiljaisella öisellä valollaan säteidensä suojaan sulki kuunkin pienoiset asukkaat.

Kerran pääsi Lauri kuun ukon luolaan yöksi. Semmoinen tapaus oli kuun lapsille juhlahetki. Kuun ukon luola oli suuri sali, seinät puhdasta hopeaa ja lattialla mitä hienoimpia untuva-

heiniä. Useita kuun lapsia nukkui niillä ja kuun ukko itsekin nukkui luolan perällä, korkealla lavitsalla, hienoinen vaippa yllään, milloin hänellä ei ollut muuta tekemistä.

Keskiyön aikana heräsivät lapset ihaan soittoon ja näkivät kuun ukon soittavan hopeapillillä. „Lapseni“, sanoi haltija, kun näki, että kaikki olivat heränneet, „nyt loistaa maa kirkkaimmillaan. Katsokaa, kuinka se lähettää meille kaunistä, viheriää valoaan. Viettäköämme siis nyt maan juhlaa!“ Näin sanoen ukko alotti pillillään soittoa ja lapset lauloivat säveleiden mukaan:

Kuun lasten laulun maalle.

*Hiljaa, hiljaa yöll' on kaikki,
— lapset kuunkin nukkuu. —
Tyynnä uinuu järven lahti,
puiden lehdet vaippuu,
mesikukat kaatuneina,
puron laineet jäätyneinä,
nurmen heinä huurteinen.*

*Avaruuden synkkä henki
peikot tänne saattoi.
Mustaan, kylmään niiden mahti
peittää kuumme tahtoi.
Mutta meitä suojaa valpas,
vehryt, kohtavainen, kirkas
taivaan suuri haltija.*

*Taivaan maa, sä pyöriäinen,
värein vaihtelevin,
elo sull' on kestäväinen,
harso siintäväisin!
Oi, jos kerran kuunkin lapset,
oiden pitkän pienokaiset,
voisi päästä luoksesi!*

Laulu vaikenä ja kuun lapset nukkuivat taaskin, mutta Lauri ei voinut nukkua. Hän katseli yhä vaan maata. Hänen katseensa oli kiintynyt valkeaan pilkkuun maan ylälaidassa. Hän näki kuinka se siitä, kun hän sitä viimeksi katseli, oli pienennyt ja sijassa näkyi viheriää. „Mitähän siellä nyt tapahtunee“, ajatteli Lauri, „siellä varmaankin on elämä ihanaa.“ Äskeisen laulun sanat kaikuivat hänen korvissaan:

*„Oi jos kerran kuunkin lapset,
oiden pitkän pienokaiset,
voisi päästä luoksesi!“*

Sammumaton ikävä maahan valtasi hänet. Hän nosti pienet, pyöreät käntensä maata kohden ja rukoili: „Ihana, suuri maa, yön lempeä valaisija, ota pieni kuun lapsi luoksesi.“ Ei hän osannut parempaa rukousta, sillä ei hän tiennyt mitään taivaan oikeasta, korkeasta valtijasta, mutta taivaan suuri hallitsija kuuli hänen rukouksensa, sillä hän rukoili sydämmestään. Kuun ukko seisoi samassa hänen vieressään, osoitti maata ja sanoi: „Tahtoisitko sinne?“ — „Niin mielelläni“, vastasi Lauri.

„Sinä pääset sinne“, sanoi kuun ukko, „mutta tiedä, että se on taistelujen maa. Sinä elät täällä huoletonna leikkien ja nukkuen, siellä sinun täytyy tehdä työtä ja taistella. — Taistelu vallitsee siellä koko luonnossa. Valo ja pimeys taistelevat sielläkin. Sinä näet tuon valkoisen pilkun ylhäällä, joka on yhä pienennyt. Lämpö ja valo saavat siellä nyt vallan, mutta toisessa laidassa voittavat pimeys ja kylmä. — Eläimet taistelevat maassa keskenään elatuksesta, ja maan lapset (ihmiset) käyvät sotaa luontoa, eläimiä ja toisiaan vastaan, surmaten ja sortaen heikompaa. Ihmisissä itsessäänkin taistelevat hyvät ja pahat henget alati keskenään voitosta.

„Olenko minä voimakas“, kysyi Lauri. „Sinä olet heikko“, sanoi kuun ukko, „maahan tultuasi olet vieläkin heikompi. Tuo harso, joka on maan ympärillä, on ilma. Se suojaa maata kylmältä ja tekee sen ihanaksi, siniseksi, mutta se painaa sinua, samaten kuin itse maatakin. Et sinne tultuasi voi liikkua paikaltasi, et etsiä ruokaasi, etpä juuri muuta kuin nukkua.“

„Sittehan en voi siellä elääkään“, sanoi Lauri, „ja jos muuten voisinkin, surmaavat he minut, koska olen heikko.“

„Ei“, sanoi kuun ukko, „maassa on toinenkin voima, se on rakkaus. Kun tulet maahan, hoitavat he sinua ja antavat sinulle kaikki mitä tarvitset, kunnes itse tulet suureksi ja voimakkaaksi, kuin he. On olemassa suuri haltija, joka vallitsee maata, kuuta ja kaikkea mitä on olemassa. Hän on ilmoittanut maan lapsille itsestään ja opettanut heitä rakastamaan, ja hän suojaa heikkoja ja auttaa heitä taistelussa. Hän kohottaa heidät taistelun päätyttyä maahan, jossa ei enään ole taistelua, vaan jossa valo ja hyvä yksin hallitsevat. Sinne vie hän sinutkin, mutta sitä ennen tulee sinun voittaa taistelussa. Hyvien henkien tulee sydämmessäsi saada voitto, muutoin vajot alemmaksi, kuin nyt olet, — tulet maahan, jossa pimeys ja paha ovat vallalla, etkä sinä voi niitä paeta, sillä ne ovat sinussa itsessäsikin. — Tahdotko mennä maahan?“

„Tahdon“, vastasi Lauri vakavasti.

„Aamulla johdan sinut sinne“, sanoi kuun ukko, „nuku rauhassa siksi.“ Lauri pani viimeistä kertaa maata untuvavuoteelleen kuussa, nukkuen lapsen rauhallista unta, kun hän tietää ihanimman toiveensa toteutuvan.

Vielä oli pimeä, kun kuun ukko tuli Laurin luo ja sanoi: „Nyt lähdemme.“ Hän vei hänet luolan perältä pimeitä käytäviä myöten eteenpäin. Viimein aukaisi hän paksun rautaportin ja he olivat vuoren keskustassa. Samassa tulvivat aamun ensimmäiset auringonsäteet heitä vastaan.

„Katso tuonne“, sanoi kuun ukko, ja Lauri näki parvittain auringonsäde-

keijukaisia kaikissa väriävahduksissa, vihreissä, sinisissä, punaisissa ja keltaisissa puvuissa tulevan suoraan auringosta. Kuun ukko viittasi heitä luokseen, ja seitsemän eriväristä sädekeijukaista lähestyivät tanssien ja hymyillen Laurille.

„Viekää tämä poika maahan“, sanoi kuun ukko.

„Kyllä“, vastasivat keijukaiset, „me olemmekin sinne matkalla.“

Kuun ukko asetti silloin Laurin pieneen jäälasiveneeseen, jossa oli untuvaheiniä pohjalla, antoi mehukukkasen hänen käteensä, ja auringonsädekeijukaiset nostivat veneen käsivarsilleen.

„Älä unohda meitä“, sanoi kuun ukko jäähyväisiksi. „Kun maassa näet kuun kumottavan, nyökkään minä sieltä päästäni sinulle ja niin muistat sinä mistä olet tullut“. Sitte viittasi hän keijukaisille, ja ne läksivät huimaavaa vauhtia kiittämään maata kohden.

„Meillä on kiire“, sanoivat ne, „sillä meidän tulee ehtiä maahan silloin kun siellä vielä on yö. Mihin tahdot mennä?“

„Viekää minut tuonne, jossa valo ja lämpö juuri ovat voittamassa“, sanoi Lauri.

„Tahdot Suomeen“, sanoivat keijukaiset, „siellä ihmiset ottavatkin sinut ilolla vastaan. Jos olisit toivonut tuonne lämpöisiin etelämaihin, olisi sinut ehkä heitetty jokeen tai metsään kuolemaan. Suomeen mekin olemme menossa. Ihmiset iloitsevat siellä valosta, vaikka se tulee kuustakin, ja me leikimme siellä veden pinnalla ja saatamme ihmiset uneksimaan lämmöstä ja rakkaudesta.“

Keijukaiset olivat jo tulleet maan ilmapiiriin, mutta kuta lähemmä maata he tulivat, sitä enemmän alkoi Lauria painaa, kunnes hän ei enää jaksanut pitää silmiäänkään auki, vaan nukkui.

Kun hän taas heräsi, paistoi aurinko korkealla maan sinisellä taivaalla. Hän makasi kaukalossa „Suukari“ nimisen saaren rannalla, lähellä erästä Suomen pikkukaupunkia.

Kaukalo oli vedessä. Tuuli kuljetti sitä eteenpäin lahdella ja ajoi sen vihdoin kaupungin rantaan. Siellä oli palvelustyttö pyykkää huuhtomassa. Hän näki pienen kuupojan, otti hänet mukaansa kotiin, ja niin tuli koko taloon ilo siitä, että pikku kuupoika oli tullut maahan.

Mutta Lauri itki eikä se ollutkaan ihme. Hänen ruumistaan painoi, hänen ihonsa oli hellä, eikä hän osannut puhua, eikä liikkua.

Vihdoin oppi hän hymyilemään. Se tapahtui silloin, kun äiti häntä kylvetti ja hänen ensi kerran onnistui polskuttaa jalallaan vettä. Sen jälkeen kyti hänessä hillitsemätön halu potkia auki kapalonsa, ja kun hän sai sen tehdä, oli hänestä kuin hän olisi ryöminyt kuun untuvaheineissä, ja hän

potki jaloillaan ja lörpötteli kuun kieltä niin innokkaasti, että sai äidinkin hymyilemään.

Sitte kasvoi hänen nenänsä pitemmäksi hän sai hivuksia päähänsä, hampaita suuhunsa ja oppi puhumaan ihmisten kieltä. Hän oli siis tullut oikeaksi ihmiseksi. Jotakin oli hänessä kuitenkin vielä kuusta jäljellä. Missä hän vaan näki jotakin veden tapaista ainetta, oli hän kohta valmis menemään siihen kylpemään ja niin löysi äiti hänet kerran vesilätäköstä tiellä ja toisen kerran taikinatiinusta. Hän luuli myöskin osaavansa hypätä ja kavuta, kiipesi pöydille ja hyppäsi alas saaden usein kuuhuja kasvoihinsa, käsiinsä ja polviinsa. H—d. S—.

Joulupukin pieni lukija!

Kirjoitapas kirjokortilla Joulupukille, osoitteella *K a r h u l a*, mikä *s i n u n* mielestäsi tässä Joulupukissa on paras kirjoitus, mikä paras kuva ja miksi ne ovat parhaat. — Elä kysy neuvoa tässä asiassa *k e l t ä ä n*. Vastaa aivan niin kuin *s i n u s t a* tuntuu. Joulupukki olisi kovin kiitollinen sitten sinulle tästä avusta ja ensi vuonna osaisi oikein hyviä kirjoituksia laatia.

JOULUPUKKI.

**Lapsien työnä on
Leikkiä lyödä;
Sittebän jaksaa
Taas hyvin syödä.
Mutta kun itse on
Uuvuksissa,
Hauska on härnätä
Pikkusta küssää,
Hauska on tonttua
Tanssittaa,
Itse kun levätä
Leikistä saa.**

Em. T.

Ahdin merilaulu.

Kirj. Antti Rytkönen.

*Ennä pursi, lennä pursi
meren suurta selkiä,
eihän ikäänänsä Ahti
aallotoita pelkiä.*

*Ennä pursi, lennä pursi
meren aavan yli,
vieressä on turva paras,
oman äidin syli.*

*Ennä pursi, lennä pursi
meren aavan rantaan,
matka sinne pitkä on,
mut' kyllä pursi kantaa.*

*Meren saarella on mökki
niinkuin linnan pesä,
nuori siellä nurmi on,
ja kaunis siellä on kesä.*

*Siellä tuomet tuoksuvat
ja siellä linnut laulaa,
siellä laineet hiljallensa
hiekkarantaa kaulaa.*

*Siellä myrsky mylvii myös
ja merituulet tuulee,
siellä laineet lauluja
ja kuohujakin kuulee.*

*Silloin punapurressa
me purjehdimme kyliin,
illaks tullaan kotihin
ja päästään äidin syliin.*

Ruvan selitystä.

KKOKO sivun täyttävänä on tässä lehdessä jäljennös siitä kuvasta, jonka Taiteilija R:va Hanna Frosterus-Segerstråle viime kesänä lahjoitti Lontoon suomalaisen merimieskirkkoon. Taiteilija siitä meille itse piirsi jäljennöksen. — Mitäs arvellet kuvasta? Se ei ole niin hieno ja tarkkapiirteinen kuin tavallista, mutta sittenkin on se paljon puhuva taideteos. Monet hetket olen sen ääressä istunut ja miettinyt sanoja "äidin rakkaus". Oi, miten syvästi, miten paljon rakastaakaan äiti!

Vaan tässä on siitä kuvasta lyhyt selitys, joka, ikävä kyllä, täytyi painattaa tähän näin pienillä kirjaimilla, syystä, että se saapui meille viime hetkessä. Lue sinä, lapsi, se isällesi, äidillesi! Katsele sitten kuvaa tarkoin, mutta ei aivan läheltä.

Joulupukin Toimittaja.

KADONNEEN KOTIINTULO.

HHÄN oli niin nuori ja reipas, äidin silmien ilo ja vanhuuden toivo. Mutta koti kävi hänelle liika ahtaaksi. Avaraan maailmaan mieli paloi. Siellä tahtoi hän paremman onnen saada kuin mitä saaristolaistorppa voi tarjota. Ja silloin hän äitikullan silkkiin puetaisi, kun hän ulkomaan matkalta, Kiinasta ja mistä kaukaa palaisikaan!

Ja niin hän lähti. Yksin kappalein äiti kistun kuntoon laittoi; joka paitaan, joka

sukkapariin liitti hän monta kyyneltä, monta rukousta. Maailma on suuri ja paha, poika kokematon ja nuori; puhtaana hän lähtee, tulleeo puhtaana takasin. Varjele sinä häntä, Jumala! Minä en voi häntä kotona pitää; pidä sinä hänestä kiinni!

Vuosia on siitä nyt kulunut ja yhä vain pysyi poika kotoansa poissa. Ensi vuosina tuli kirjeitä joskus, mutta sitten ne loppuivat. Kiusauksissa ei nuori mies kestänytään; toverien seassa piti miehuutta näyttää ja rohkeasti vierivät merimiehen raskaasti ansaitut rahat kapakoissa vieraalla maalla. Ja synnin tie viettää nopeasti alaspäin; pian oli hän täysi juomari ja koti, äiti, taivas, ne kaikki unhottuivat. Parasta onkin, sanoi kiusaaja, että luulevat sinun kuolleen!

Mutta kotona istui yksinään äiti. Miehen oli meri vienyt ja nyt on poikakin kadonnut. Ei tosin maallista tuutetta ollut. Tupa oli oma ja jonkun verran oli rahojakin tallessa. Ja paljonkos hän sitten tarvitsi! Mutta hartiat kävivät kumaraisiksi ja yhä syvempiä vakoja painui kasvoihin. Helppoa oli silloin työskennellä, kun poika helmoja tallasi; nyt kun hän tallasi sydäntä, nyt vasta raskaalta tuntui. Ja sittenkin, mitä kuiskaavat hänen huulensa, kun hän myrskyisenä syys-iltana istuu tuvassaan? „Oi missä on tänä iltana lapseni? Älä anna, Herra, hänen hukkaa hänen synneissänään!“ Hän ei voi uskoa, että poika vielä olisi kuollut, hän ei voi lakata toivomasta, että Herra hänet vieläkin löytäisi. Olihan hän luvannut sanassaan: „Usko Herraan Jeesukseen, niin sinä ja koko sinun huoneesi autuaaksi tulee.“

Ja Herra pitää sanansa. Hän lähestyi nuorta miestä, jota himot jo kantoivat pareilla hautaa kohti, tarttui hänen käteensä ja sanoi: nouse ylös! — Kaikki ansiot olivat silloin taaskin tuhlatut. Juovuspäissään oli raukka pahoin loukkaantunut ja viety sairas-

huoneeseen. Kuolema astui vakaisena silmäin eteen ja äidin kuva, äidin, jolle hänen piti tulla iloksi, mutta olikin tullut vain suruksi. Ruumiin kipuihin yhtyi sielun tuska, epäily hukkaan kulutetun elämän vuoksi. Sellaisena löysi hänet merimiespappi, puhui hänelle siitä verestä, joka puhdistaa veriruskeatkin synnit ja siitä Isästä, joka rakastaa enemmän kuin äiti milloinkaan. — Ja niin kirjoitettiin kotiin kirje, pahan ja tottelemattoman pojan anteeksi pyyntö. Parin viikon perästä saapui jo vastaus. Äiti eli vielä ja kaikki oli hän anteeksi antanut. Yhtä hän vain toivoi: saada vielä kerran syliinsä sulkea poika joka oli kadonnut ja taas löydetty.

Kevät oli ulkona. Linnut lentivät Pohjola kohti, ja niin pian kuin hän suinkin jaksosi, lähti hänkin sairashuoneesta, löysi laivan, jonka kapteeni lupasi hänet maksutta ottaa mukanaan kotimaahan. Ryysyinen hän oli, ja huonommiksi ne kävivät, kun hän jalkasin kaupungista kotipuoleen kulki. Mutta yksi ajatus täytti hänen mieltään ja pakoitti eteenpäin, niin heikko ja kurja kun olikin: Äiti oli häntä kutsunut kotia! Hänen täytyi sinne päästä!

Tuossa on tuo tuttu punainen tupa. Vieläpä seisoo vanha sammaltunut omenapuukin ikkunan alla; hän aukaisee oven ja — nyhkyttään painaa hän päänsä äidin rintaa vasten.

Mistä on vanhuksen kasvot niin kirkkaat? mistä tuo ilo ja onni? — Niin nuorena ja reippaana oli poikansa lähtenyt, huonona ja kurjana tuli hän kotiin; ryysyt toi hän kulan ja silkin sijaan, — mutta toi myös nöyrytyneen, katuvaisen ja armoa halajavan sydämen. — Tämä minun poikani oli kuollut, mutta virkosi jälleen, kadonnut ja on taas löydetty.

Matti Tarkkanen.